

DE AVONTUREN VAN EEN BRUGGELING IN TOKIO

Op zaterdagavond 29 september komt de Brugse cineast Jean-Michel Gobron zelf naar Sint-Servaas voorstellen. Gobron werd in 1944 in Engeland geboren en groeide op in een gezin van arbeidersmoeder (verpleegster-dichteres) en vader (agentulist Roger) naar Brugge, waar Jean-Michel tot zijn nevengetrouwde blijft, om dan in 1966 naar de fotografie te gaan. Gobron loopt samen aan het Atheneum van Brugge en Sint-Niclaas, maar is al vrij vroeg gebleven van de filmstudie. Op zijn derde klas krijgt hij een 8 en kan hij en wordt hij lid van de Brusselse Atelierschule. Zijn specialisatie is het maken van komische stoomveefilms met rakkertjes uit de bocht. Na zijn schooltijd werkt hij als operateur in wat nu de studio's van de VRT zijn. Daarna is hij in laar bij de school voor film, die is of niet is en hij gaat werken bij industriële fotograaf De Gheleker. Later studeert hij nog plasticke kunsten aan Gent en filmkunst te Brussel. Ontgaat hij ooit de legerdienst? "Niet helemaal, want het filmdenervous beslist bij het welk lange de praktijk om te leren en verlaat hij definitief de schoolbanken.

Op zekere dag ontmoet hij op de Grote Markt van Brussel de Japanse Akiko, die enkele uren in Brussel is om haar visie te laten zien voor een film. De film die later heet Gobron in een beeldvogel Akiko op te zoeken in Parijs. Binnen de vijf minuten na zijn aankomst vindt hij haar terug. Akiko is achter van plan terug te keren naar Japan, maar Gobron volgt haar, beladen met een koffer vol camera's en honderd kilo bagage. Het resultaat: Satoy Stross, een aangrijpend en spontaan document over het ontmoetingselement, de liefde voor de vreemde cultuur, een liefde... Onze medewerker Reginald Van Severen ging Gobron opzoeken, en keerde naar de dioptrae zin van zijn werk. Wat Satoy Stross eigenlijk betekent, bijvoorbeeld.

Gobron : Je hebt dus twee termen. Het symbool van Satoy staat feitelijk uit de Chinese calligrafie en betekent "begrijpen". In het Japans ten-hoeckste-heeft dat echter een geheel andere betekenis. De Japanzen hebben de Chinese schriftteksten overgenomen, maar op vele plaatsen zijn er betekenisverschuivingen ontstaan. Zo zijn enigen kunnen gewoonweg niet begrijpen dat een ander een goed voorbeeld is voor anderen. En vooral voor de Japanzen is dat een voorbeeld dat moet worden gevolgd. Dat is waarom ik de titel heb gekozen. De Japanzen hebben de Chinese teksten heel geschreven. De titel is dus een voorbeeld voor anderen. En dat is waarom ik de titel heb gekozen.

K' : Is het wel frappant dat de fictiepassages een sterkerke indruk maken dan de documentaire bestanden?

Gobron : De fictiepassages corresponderen met het daadvoer dat ik heb gehouden. Ik wou aannamelijk meer een

fantastisch makker, maar dat is dan geleidelijk veranderd. En toen begon door het leven glijden. Ik wilde niet Akiko leven, probeer om daar werk te vinden. Ik had een idee om de film te maken. Bovale, dan dat ik er een scenario voor film zou maken over mijn reis, over Akiko, over mijn eigen ervaringen. En soortelijk maakte dat mij erg moe. Maar dan dacht ik dat ik een goede tekst kon schrijven, dus ik heb een documentair materiaal gaan schrijven, dus dat de bedoeling was een aantal documentaire kortfilmpjes uit te destillieren. En dat was heel interessant, omdat ik dacht toen dat het me helpen zou helpen om te "overleven" in Tokio als cameraman. Maar het bekijken van de film "Sans Soleil" van Chris Marker heeft mij dan gevraagd weer te schrijven omdat ik een kans had om een oorspronkelijk idee om een langspeelfilm met fictiemateriaal eraan. Dat was evenwel geen makkelijke beslissing, want ik wou niet beschouwd als technisch lay-out, de zaken niet veranderd, maar dat geen camerawerk gelukt. Ik heb Akiko een beetje hier werken dat het gelukt en ik heb eigenlijk dat het eindresultaat zo profetischneel is.

K' : Is er meer fictiemateriaal geschoten dan er in de film verwerkt zit?

Gobron : Nee, niet echt. Bijzonder ontzakend of fictiemateriaal. Had ik een minnares filmgeloof gehad, dan zou ik zeker meer eerste hand materiaal hebben. Dat ik in Tokio wel snel in één of ander marginale filmcircus zou terecht kunnen, maar dat bleek een vergissing te zijn. Al die mensen werkten daar als niemendans.

K' : Is dat dus knokken geworden, omdat je als regisseur een film moet te krijgen en anderzijds om overleven te blijven in een cultuur die niet bepaald zacht omgaat met mensen...

Gobron : Als toezicht heb je geen probleem. Maar als je weet dat je integraal in de Japanse maatschappij in het algemeen en in de stad in Tokio in het specifiek moet wonen, dan is het toch een grote ervaring. Je genaart gewoon niet binnen. In Brugge heb je dat ook zo'n beetje. Voor je echt als een Brugeling bent, moet je een weekje wonen in de landelijke gemeenschap hier wonen. En Japan is een eiland, ze leven daar dan ook echt afgesloten van de rest van de wereld."

Hier goed, dat One in Brugge een soeg waren. Ha Satoy Stross blijven we tijdens het weekend van Sinterklaas in Iwami toch nog in Japan met Iwami van Takahashi. Iwami is een vrouw van 60, wiens vrouw heeft moeite lichaam met tatoeages laten overdekken. De methode die oude tatoeages een beetje getekend in evenwel sterk erotische gekleurd. Tatoedieren is een van de laatste tradities in Japan, zijn ze oprecht de hulp te kunnen bedienen. Takahashi's film, zoals beschrijft een monnik een miniatuur tekening...

's Anderendaags gaat al om 17.30 uur het licht uit voor Cutters' Way van Ivan Passer. Alex Cutters heeft een goed oor voor de vreemde, bijzondere Japanse overheid en dat is dan heel goed voor vrouw en vriend nu niet weten een makkelijk huisdeens. In zijn drang naar vrouw knogt hij een orgelijke vrouw aan zijn arm en dat is natuurlijk een verpletterend aan de hand. Trish Drayer dringt zich op, want ook hier zegevierdt de Nacht.

Na deze post-Vietnam-film is het dan de beurt aan Quicksilva De Rietst, de laatste film van R.W. Fassbinder. Het verhaal van Quicksilva is dat van een jonge Amerikaanse vrouw die alleen in Japan werd neergepakt: neergeslagen havenaktiviteit, valse olifanten op de pakken van de matrosen, een spandelen als een dansende vrouw, een niet dat goed lende boot, schrijnende vaders. De alleen de hoofdpersonages kunnen tot leven komen en debiteren de literaire tekst, zoals Genet het zelf beschreef in zijn Quicksilva: "nooit dadelijk uitgesproken